יום ב', כ"ז במנחם אב תשס"ו (21 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הפסיפס של הרצל [המשך המאמר מאתמול]**...**

הרצל סבר שהם גם לעולם לא יעשו זאת. וכך הוא כתב בספרו 'מדינת היהודים': "אישיות העם של היהודים איננה יכולה, איננה רוצה ואיננה מוכרחה לכלות. איננה יכולה, מפני שאויבים חיצוניים מלכדים אותה. איננה רוצה, היא הוכיחה זאת במשך אלפיים שנה של ייסורים נוראיים. איננה מוכרחה – זאת אנסה, בעקבות יהודים רבים אחרים, שלא נטשו את התקווה, להסביר בחיבורי זה."

מאחר שהיהודים לא גילו כל נכונות ממשית להיעלם כקולקטיב, המשיכו העמים לראות בהם אומה בתוך אומה. לכן, הסביר הרצל, עלינו להבין שבעיית השנאה האנטישמית חורגת מתחום המאבקים הכלכליים או המתחים החברתיים הפנימיים של החברה האירופית. "אינני חושב את שאלת היהודים לא לסוציאלית ולא לדתית", כתב, "גם אם היא לובשת גוון זה או אחר. זוהי שאלה לאומית, וכדי לפתור אותה, עלינו להפכה תחילה לשאלה עולמיתמדינית הטעונה הסדר במועצת עמי התרבות". האנטישמיות היא בעיה בעלת ממד לאומי מובהק, ולפיכך, קבע הרצל, רק כשיימצא לה פתרון לאומי היא תיעלם לגמרי.

פתרון לאומי ייתן כמובן מענה ליהודים שיבחרו לחיות במדינה היהודית, אבל הוא ישנה גם את חייהם של אחיהם אשר יבחרו להישאר בגולה. אותם היהודים שימשיכו לחיות את חייהם בתפוצות לאחר הקמת המדינה היהודית יוכלו, לדעת הרצל, "להתבולל בשלווה, משום שהאנטישמיות הנוכחית תידום לנצח. זה יגביר את אמינותם כמתבוללים בלב ובנפש, בשעה שמדינת היהודים החדשה, על סדריה המתוקנים יותר, הופכת למציאות, ואילו הם נשארים, למרות זאת, באשר הם". להשקפתו של הרצל, היהודי שיישאר בגולה ויבחר שלא לקחת חלק בגאולה הלאומית, יעיד על עצמו בדרך זו כי הוא קשור יותר ללאום שבתוכו הוא חי מאשר לעם היהודי, כי הוא צרפתי או רוסי יותר משהוא יהודי. לאנשים כאלה, אותם "צרפתים איזראליטים", כהגדרתו של הרצל, תועיל אפוא הקמת המדינה משום שעצם הישארותם בגולה תוכיח כי הם מבכרים אותה על פני המדינה היהודית, וכך תוכל החברה סביבם לקבלם אל קרבה בלא כל חשד לנאמנות לאומית כפולה.

הרצל מייחד לאנטישמיות ניתוח ארוך, מעמיק ומרתק. בהתאם לרוח הפוזיטיביסטית של תקופתו, הוא יוצא מנקודת הנחה שלכל בעיה יש פתרון אחד חד־משמעי, וכי בכוחה של התבונה לתת מענה לכל מצוקה. ניתוח שכלתני זה של בעיית האנטישמיות, המתעלם כמעט כליל משורשיה הדתיים ואפילו המיסטיים של שנאה עמוקה זו והמבקש לתלות

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננֶה עד עולם סלה."[תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', כ"ז במנחם אב תשס"ו (21 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

תופעה עתיקה כל כך, בת אלפי שנים, בגורם פשוט אחד, נראה לנו היום יומרני מעט. אך גם אם ניתוחו של הרצל בדבר גורמי האנטישמיות הוא חלקי בלבד, את תוצאותיה הוא חזה בדייקנות מזעזעת. בכל העולם היהודי כולו היה הרצל היחיד אשר הבין את האסון המתרגש לבוא על יהדות אירופה. "אין אני יכול לשער", כתב, "את המראה והצורות שהעניין יקבל. האם תהיה זו הפקעה מכוח מהפכה מלמטה? האם תהיה זו החרמה מכוח ריאקציה מלמעלה? האם יגרשונו? האם ירצחונו? אני משער ...
[בע"ה, יבוא ההמשך...]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננֶה עד עולם סלה."[תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**
בשִׂמחה ובטוּב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל